

Souhrnná teritoriální informace:

Palestina

Zastupitelský úřad 29. 5. 2025 12:23

Palestinská autonomní území (PAÚ) představují dvě teritoriálně a politicky oddělené entity - Západní břeh Jordánu a pásma Gazy. Západní břeh spravuje Palestinská národní správa (PNS), v jejímž čele stojí prezident Mahmúd Abbás. Kromě toho je podstatná část území Západního břehu (cca 60 %, tzv. území C) pod přímou správou Izraele a žije zde 450 tisíc izraelských občanů. Izrael kontroluje vnější hranice Palestiny, vybírá ve prospěch PNS dovozní cla a poplatky a veškerý dovoz podléhá schválení izraelských orgánů. V pásmu Gazy probíhá od října 2023 ozbrojený konflikt mezi Izraelem a islamistickým hnutím Hamás, které oblast kontroluje od roku 2007. Parlament je dlouhodobě nefunkční, zákony jsou tudíž provizorně vydávány formou prezidentských dekretů. Parlamentní a prezidentské volby jsou opakovaně odkládány, naposledy se tak stalo v roce 2021; nový termín se nerýsuje. Palestinskou ekonomiku výrazně poznamenala koronavirová pandemie, v jejímž důsledku se HDP v roce 2020 propadl o téměř 12 %. V následujících dvou letech došlo k výraznému oživení, v roce 2023 způsobil nový propad konflikt v Gaze. Růst se očekává až v roce 2025 za předpokladu ukončení konfliktu. Obchodní bilance je výrazně záporná, zdaleka největším obchodním partnerem Palestiny je Izrael; statistiky nicméně zkresluje fakt, že přes Izrael zároveň probíhá většina obchodu se třetími zeměmi. Palestina usiluje o byť i jen dílčí snížení obchodního schodku a diverzifikaci dovozu. Celkový objem česko-palestinského obchodu dosáhl v roce 2023 výše 501 mil. Kč, bez 1,7 mil. Kč se přitom jednalo o český export; dovozy z Palestiny do ČR jsou tradičně zanedbatelné. Exportu do Palestiny dlouhodobě dominují osobní automobily. Potenciál pro rozvoj obchodních vztahů existuje v dovozu mnoha druhů zejména spotřebního zboží, jakož i v zapojení do infrastrukturních projektů (např. v oblasti vodního hospodářství nebo energetiky), jež jsou financovány především ze zdrojů rozvojové spolupráce a mezinárodních rozvojových finančních institucí.

Základní údaje	
Hlavní město	Ramalláh (administrativní sídlo)
Počet obyvatel	5,58 mil.
Jazyk	arabština
Náboženství	islám (99 %), křesťanství (1 %)
Státní zřízení	republika
Hlava státu	Mahmoud Abbas
Hlava vlády	Muhammad Mustafa
Název měny	izraelský šekel (ILS), jordánský dinár (JOD), americký dolar (USD)
Cestování	
Časový posun	+1 hodina (letní i zimní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Jakub Šlosárek
Ekonomický úsek	Ing. Jakub Šlosárek
Konzulární úsek	Mgr. Klára Schneiderová
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2024	
Nominální HDP (mld. USD)	23,77
Hospodářský růst (%)	-26,9
Inflace (%)	53,67
Nezaměstnanost (%)	51

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název: Stát Palestina (anglicky: State of Palestine, arabsky: Dawlat Filastín)

Palestinská autonomní území (PAÚ) zahrnují Západní břeh Jordánu pod správou Palestinské národní správy (PNS) a pásma Gazy, kde od října 2023 probíhá ozbrojený konflikt mezi Izraelem a hnutím Hamás. Na základě dohod z Osla má PNS na Západním břehu administrativní a bezpečnostní pravomoc na tzv. území A (cca 18 % rozlohy, zejména městská sídla a větší obce) a administrativně spravuje tzv. území B (cca 22 %, menší obce). Zbýlých 60 %, tzv. území C, se nachází pod plnou administrativní a bezpečnostní kontrolou Izraele a vedle Palestinců zde žije přes 450 tisíc izraelských civilistů (tzv. osadníků). Správu tohoto území vykonává izraelská armáda prostřednictvím civilní správy okupovaných palestinských území COGAT (Coordination of Government Activities in the Territories). Pásmo Gazy ovládá od roku 2007 islamistické hnutí Hamás, které je v EU zařazeno na seznam teroristických skupin, a poskytuje zde zázemí dalším ozbrojeným elementům. Po teroristickém útoku Hamásu proti Izraeli v říjnu 2023 zahájil Izrael doposud neukončený konflikt s cílem Hamás vytlačit. Nad budoucím uspořádání Pásma se nadále vznášejí otazníky.

V čele PNS stojí od roku 2005 prezident Mahmúd Abbás. Ten jmenuje vládu a vzhledem k nefunkčnímu parlamentu vládne prostřednictvím dekretů. Prezidentské a parlamentní volby jsou opakovaně odkládány. Palestinské politické scéně dominují dvě znesvářená hnutí – Fatah na Západním břehu a Hamás. Opakovaná rekondilační jednání nevedla ke zdárnému konci a palestinská politická realita zůstává zablokována.

V březnu 2024 jmenoval prezident Abbás novou technokratickou vládu, jejímž úkolem je reformovat PNS a připravit se na rekonstrukci Gazy, jakmile skončí tamější konflikt.

Složení vlády:

- 1 Muhammad Mustafa, předseda vlády a ministr zahraničních věcí a Palestinců žijících v zahraničí
- 1 Shurahbil Al Zaeem, ministr spravedlnosti
- 1 Ziad Hab Al Reeh, ministr vnitra
- 1 Omar Al Bittar, ministr financí

- 1 Wael Zaqqout, ministr plánování a mezinárodní spolupráce
- 1 Sami Hajjawi, ministr pro místní správu
- 1 Majid Abu Ramadan, ministr zdravotnictví
- 1 Amjad Barham, ministr školství a vyššího vzdělávání
- 1 Enas Dahadha, ministryně práce
- 1 Muhammad Mustafa Najem, ministr pro náboženské záležitosti
- 1 Arafat Asfour, ministr průmyslu
- 1 Muhammad Al Amour, ministr národního hospodářství
- 1 Abdel Razzaq Natsheh, ministr komunikací a digitální ekonomiky
- 1 Ahed Bseiso, ministr veřejných prací a bytové výstavby
- 1 Samah Hamad, ministryně sociálního rozvoje
- 1 Rizq Sulaimiyya, ministr zemědělství
- 1 Hani Al Hayek, ministr turismu a památek
- 1 Ashraf Al Awar, ministr pro záležitosti Jeruzaléma
- 1 Emad Al Din Hamdan, ministr kultury
- 1 Tareq Zarab, ministr dopravy
- 1 Mona Al Khalili, ministryně pro záležitosti žen
- 1 Varsen Aghabekian, státní ministryně pro zahraniční věci

1.2 Zahraniční politika země

Palestinu jako stát uznává na 150 ze 193 členských zemí OSN, načež hlavním aktuálním cílem PNS je počet uznávajících zemí dále navýšit, posílit svoji pozici v mezinárodních institucích a v ideálním scénáři získat plné členství v OSN. V květnu 2024 palestinský stát nově uznaly Norsko, Španělsko a Irsko, ze států EU ho od roku 2014 uznává rovněž Švédsko. Zbytek EU či USA uznání dlouhodobě podmiňují posunem ve dvoustátním řešení v rámci jednání s Izraelem, jakkoliv některé členské státy EU recentně avizují, že by na podmínce již nemusely za všech okolností trvat.

EU je významným donorem rozvojové a humanitární pomoci, jež má za cíl posílit schopnost Palestiny fungovat jako samostatný stát. Mnoho členských států EU se v rozvojové pomoci angažuje rovněž bilaterálně. Významným aktérem v izraelsko-palestinském konfliktu jsou tradičně USA jakožto blízký spojenec Izraele.

Po inauguraci prezidenta Trumpa v lednu 2025 došlo k přerušení bilaterální rozvojové pomoci Palestině, paralelně s tím i k intenzivnímu úsilí USA o ukončení konfliktu v pásnu Gazy. Jeho modalitty se nicméně doposud ne zcela potkávají s představami mezinárodního společenství i samotných Palestinců.

V roce 2020 došlo k zásadnímu posunu ve vnímání palestinsko-izraelského konfliktu ze strany některých arabských států (Spojené arabské emiráty, Bahrajn, Maroko, Súdán), které normalizovaly vztahy s Izraelem, aniž by trvaly na dosavadní podmínce vyřešení palestinské otázky. Perspektiva dalšího oteplení vztahů mezi Izraelem a blízkovýchodními aktéry je t.č. ve světle probíhajícího konfliktu v Gaze nicméně krajně nejistá.

1.3 Obyvatelstvo

Na PAÚ žilo ke konci roku 2024 5,6 mil. Palestinců, z toho na Západním břehu 3,3 mil. a v Gaze 2,3 mil. Přírozený přírůstek v roce 2024 činil 2,3 %. Porodnost dosahuje v průměru 3,8 dítěte na jednu ženu, tempo růstu populace je o něco vyšší v Gaze. Registrovaní uprchlíci tvoří cca 42 % z celkového počtu obyvatel, téměř 10 % obyvatel žije v některém z celkem 27 uprchlických táborů. V Pásmu Gazy tvoří uprchlíci cca 66 % obyvatel. Palestinská populace je velmi mladá, podle údajů z konce roku 2024 bylo 45,5 % obyvatel mladších 18ti let a pouze 4 % obyvatel bylo starších 65 let (přičemž populace v Gaze je o něco mladší, děti tvoří 47,2 % obyvatel Gazy). V produktivním věku (15 – 60 let) je 61 % obyvatel. Více než 60 % obyvatel má alespoň střední vzdělání (tento podíl je vyšší u žen), negramotnost ve věkové skupině nad 15 let dosahuje dle údajů z roku 2022 2,2 % a týká se převážně nejstarších věkových kategorií. Pásmo Gazy je považováno za jednu z nejvíce zalidněných oblastí na světě, žije zde 6 185 obyvatel na km², zatímco na Západním břehu je to 582 obyvatel na km², s největší koncentrací v Hebronském guvernorátu v jižní části Západního břehu. Největším městem je Gaza City (cca půl milionu obyvatel), na Západním břehu pak Hebron (počet obyvatel se blíží čtvrt milionu). Údaje o národnostním složení nejsou publikovány, dominantní je nicméně arabská (arabsky mluvící) populace. Oficiálním náboženstvím je islám, ke kterému (především k jeho sunnitské větvi) se hlásí téměř 99 % obyvatel. Uznáváno je také křesťanství (přes 1 % obyvatel), a víra komunity Samaritánů v Nábľusu. Největší část křesťanských věřících se hlásí k řecko-ortodoxní jeruzalémské církvi, vedle ní v Palestině působí množství dalších východních i západních církví. Svátky obou největších náboženství jsou uznávány jako oficiální (u křesťanů západní i východní-ortodoxní).

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Svojí velikostí (počet obyvatel, koupěschopná poptávka) se palestinská ekonomika řadí i v blízkovýchodním kontextu mezi ty menší. Citelnou ránu tuzemskému hospodářství zasadila pandemie COVID-19, k dalšímu dramatickému propadu pak došlo v důsledku ozbrojeného konfliktu v Gaze. K růstu by se ekonomika mohla vrátit v roce 2025, záleží ale na uzavření příměří a postkonfliktním uspořádání. Kromě zastavení prakticky veškeré ekonomické aktivity a rozsáhlé destrukce v Gaze má negativní vliv na ekonomickou situaci v Palestině rovněž trvající pozastavení povolení k práci v Izraeli, které se týkalo téměř 200 000 Palestinců a omezení incomingové turistiky, která se tradičně soustředí především na guvernorát Betlém.

Palestinská ekonomika má výrazně terciární charakter, největší podíl na HDP mají služby, v roce 2023 jeho výše činila 62,6 %. Následují průmysl (16 %) a zemědělství (5,6 %). Obchodní bilance je dlouhodobě výrazně deficitní, dovoz převyšuje vývoz několikanásobně. Klíčovým obchodním partnerem je Izrael (dováží se z něj přes 50 % zboží, opačným směrem míří 85 % exportu – lze se domnívat, že se v mnoha případech jedná o reexport), se kterým Palestinu pojí celní unie i de facto společná měna. Hlavním exportním artiklem jsou základní zboží a meziprodukty: stavební a obkladový kámen, zemědělské a potravinářské produkty, plasty a plastové výrobky či železný šrot. Největšími položkami palestinského dovozu jsou potraviny a potravinářské výrobky (cca 30 % celkového dovozu), fosilní paliva, stroje či automobily.

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	4,08	-4,56	-26,9	20	11,1
HDP/obyv. (USD/PPP)	3 800	3 300	N/A	N/A	N/A
Inflace (%)	3,74	5,87	53,67	24,8	2,3
Nezaměstnanost (%)	24,43	31	51	40	35
Export zboží (mld. USD)	2,61	2,49	1,54	N/A	N/A
Import zboží (mld. USD)	10,16	9,85	6,35	N/A	N/A
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-7,55	-7,36	-4,81	N/A	N/A
Průmyslová produkce (% změna)	3,27	-8	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	5,42	5,55	5,60	5,82	5,96
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD, PCBS

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Navzdory relativně příznivým číslům platí, že palestinské veřejné finance jsou dlouhodobě ve špatném stavu, konflikt v Gaze pak krizi ještě výrazně prohloubil. PNS přišla o podstatnou část příjmů, neboť kvůli zpomalení ekonomiky klesá výběr daní. Izrael s ohledem na napjaté vztahy s PNS krátí finanční transfery PNS za dovozní poplatky a cla, jež za PNS vybírá a které tradičně tvoří její hlavní příjem. Dlouhodobým problémem jsou výplaty státním zaměstnancům a výplaty důchodů, které se na vládních výdajích podílejí z cca 50 %. Platby jsou chronicky opožděné a začasté krácené. Kabinet se pokouší o fiskální reformy, zatím však bez zásadního zlepšení.

Rozpočtový deficit dosáhl v roce 2024 výše 5,5 % HDP (v absolutních číslech se jedná o 1,3 mld. USD), zatímco v roce 2023 byla jeho výše jen 3,8 %. S ohledem na omezené možnosti financování se PNS stává povážlivě závislou na půjčkách od tuzemských bank a nedoplatcích soukromému sektoru. To konsekvantně vyvolává spory s Palestinskou monetární správou (Palestinian Monetary Authority - PMA), která vykonává některé role centrální banky (nepatří mezi ně měnová politika, neboť Palestina vlastní měnou nedisponuje) a je mj. zodpovědná za stabilitu bankovního sektoru.

Veřejné finance	2024
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,3
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3,645
Daně	2025
PO	15 %
FO	5 - 15 %
DPH	16 %

2.3 Bankovní systém

V Palestině aktuálně působí 13 bankovních ústavů, které úhrnem disponují 378 pobočkami. Sedm bank je místních (z toho jsou tři islámské) a šest zahraničních (pět jordánských a jedna egyptská). Ne všechny ale působí ve všech částech Západního břehu. Některé mají své pobočky i v Gaze, tamější bankovní infrastruktura nicméně byla prakticky zničena, dle Světové banky je 98 % gazánských poboček nefunkčních.

Největším tuzemskými bankami jsou Bank of Palestine a The National Bank, největší zahraniční bankou je pak jordánská Arab Bank. Všechny tři poskytují standardní portfolio moderního bankovníctví, včetně exportních akreditivů a garancí.

Palestinský bankovní systém jako celek je možno označit za středně rozvinutý. Dohledem nad bankovním sektorem je pověřena PMA, jež v koordinaci s MMF a Světovou bankou usiluje o zlepšování regulatorních opatření. Kapitálové minimum bylo v roce 2010 stanoveno na 50 mil. USD.

Vklady se v meziročním porovnání držely na stejné úrovni, zatímco objem úvěrů mírně vzrostl. Palestina neemituje vlastní měnu a nemá tudíž k dispozici tradiční nástroje monetární politiky. V ekonomice se běžně používá mix izraelských šekelů, amerických dolarů a jordánských dínárů. PMA má v důsledku minimální vliv na úrokové sazby, jejichž výše je tak spíš odrazem dění v Izraeli, respektive intervencí tamější centrální banky. Podle údajů PMA pro tři hlavní měny se úrokové sazby na vklady ke konci roku 2024 pohybovaly mezi 2,69 až 2,89 %, zatímco úrokové sazby na půjčky se pohybovaly mezi 6,01 až 6,62 %.

2.4 Daňový systém

Výběr daní, cel a poplatků na PAÚ upravuje tzv. Pařížský protokol z roku 1994, který je součástí Dohod z Oslo. Systém je navázán na izraelský a neumožňuje PNS provádět větší změny sazeb. Na PAÚ vybírá daně PNS, zatímco cla a daně z importu ze třetích zemí vybírá Izrael a po odečtení srážek a poplatků finanční prostředky převede na účty PNS. PNS se dlouhodobě potýká s nízkou efektivitou při výběru daní, ale v posledních letech se tento negativní trend daří otáčet. Z Pásma Gazy vzhledem k tamní vládě hnutí Hamás dlouhodobě PNS žádné příjmy nemá. Z politických důvodů se stává, že Izrael část prostředků zadržuje nebo je PNS dočasně odmítá převzít. Na importy z Izraele se s ohledem na existenci kvazi celní unie cla neuplatňují, a v důsledku stávající praxe, kdy je většina zboží ze třetích zemí na PAÚ reexportována právě z Izraele, přichází PNS o značné daňové příjmy.

Na PAÚ jsou uplatňovány následující daně: daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň ze zahraničních dividend, DPH, spotřební a dovozní daň, daň z majetku, z nemovitosti, darovací a dědická. Zdaňovací období odpovídá kalendářnímu roku, právnické osoby si ale mohou zažádat i o jiné než kalendářní zdaňovací období. Daň příjmů fyzických osob je progresivní – příjmy do 75 tis. ILS ročně jsou zdaněny 5 %, příjmy od 75 do 150 tis. ILS 10 % a nad 150 tis. ILS 15 %. Lze uplatnit daňové slevy na poplatníka, při nákupu nemovitosti, při studiu, na dopravu apod. Za zaměstnance odvádí daň zaměstnavatel, jedinci s příjmy mimo zaměstnání a samostatně činné osoby odevzdávají daňové přiznání, daň se vztahuje pouze na příjmy v Palestině. Daň se týká všech fyzických osob, které sídlily v Palestině alespoň 183 dní v daném roce. Právnické osoby jsou až na výjimky zdaněny 15 % daní z čistého zisku. Noví investoři mohou získat daňové pobídky (snížení daní po určitou dobu), které podléhají schválení Palestinské agentury pro podporu investic PIPA. Standardní výše DPH je 16 %, některé transakce jsou z platby DPH vyňaty. Výše DPH se nesmí lišit o více než 2 % od DPH v Izraeli. Řada importovaných produktů (například motorová vozidla) podléhá dále spotřební dani, která může dosáhnout až 95 %.

Na vývoz a dovoz kapitálu nejsou uplatňovány žádné restrikce, kapitál a zisky mohou být repatriovány v jakékoliv měně.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Vzájemná obchodní výměna zůstává byť i jen v blízkovýchodním kontextu na poměrně nízké úrovni, palestinský trh se v očích českých exportérů řadí mezi méně atraktivní a vyhledávané. České vývozy po několik let za sebou vykazovaly růst, pozitivní trend byl ale zásadním způsobem přerušen konfliktem v Gaze probíhajícím od října 2023; české agregátní vývozy za rok 2024 se řadí k vůbec nejnižším za poslední dekádu. Dlužno nicméně podotknout, že statistické údaje jsou dílem podhodnocené, neboť část českého zboží se na palestinský trh nedostává přímo, nýbrž jako re-export z Izraele.

Vzájemný obchod pak takřka výlučně stojí na českých vývozech. Komoditní struktura českého exportu dlouhodobě dominují osobní automobily (především Škoda) včetně náhradních dílů, s výjimkou roku 2024 se na něm podílejí z více jak 95 %.

Dovozy z Palestiny jsou zanedbatelné a stojí na ojedinělých obchodních případech. V roce 2024 se jednalo zejména o datle, elektronické součástky (relé) a sůl.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z ČR (mld. CZK)	0,09	0,65	0,94	0,5	0,07
Export do ČR (mld. CZK)	0	0,01	0	0	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,09	-0,64	-0,93	-0,49	-0,07

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	38	51,87
872	Zařízení, přístroje pro účely lékařské, veterinární ap.	14	19,11
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	3	4,10
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	3	4,10
571	Polymery etylénu v prvotní formě	2	2,73

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	1	26,58
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	0	20,49
278	Minerály surové ost. (jíl, grafit, kaolin, křemen ap.)	0	12,31
749	Díly a příslušenství strojů neelektrické j. n.	0	11,62
248	Dřevo jednoduše opracované, pražce železniční	0	0,78

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU je po Izraeli druhým největším obchodním partnerem Palestiny. Negativní saldo koreluje s obecně zápornou bilancí palestinského zahraničního obchodu. Z EU se do Palestiny dováží široké spektrum zboží, vedou stroje a dopravní prostředky. Opačným směrem pak proudí zejm. zemědělské produkty.

	2020	2021	2022	2023	2024
--	------	------	------	------	------

Import z EU (mil. EUR)	217,97	355,26	419,49	402,02	306,4
Export do EU (mil. EUR)	25,7	29,29	24,53	22,83	39
Saldo s EU (mil. EUR)	-192,27	-325,97	-394,96	-379,18	-267,4

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

	2020	2021	2022	2023	2024
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	4 726,02	5 861,22	7 827,80	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	913,26	1 134,60	1 445,25	N/A	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	- 3 812,76	- 4 726,62	- 6 382,55	N/A	N/A

Zdroj: International Trade Center

3.2 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice v Palestině jsou relativně nízké, na konci roku 2023 činila jejich kumulativní výše 3,297 mld. USD. Téměř 65 % přímých zahraničních investic je alokováno ve finančním sektoru, 30% připadá na služby (doprava, telekomunikace) a jen 3,5 % na průmysl. Více jak 80 % přímých zahraničních investic v Palestině pochází z Jordánska, následují zejména arabské země (Katar, Saúdská Arábie, Egypt, SAE), ze zemí EU přední příčku zaujímá Kypr (1,3 % z celkového objemu).

Dle OECD je větší příliv zahraničních investic brzděn politicky nestabilním prostředím, chybějícím právním rámcem a obecně zastaralou legislativou, která v některých případech pochází ještě z dob Britského mandátu. Roli hrají i restriktce ze strany Izraele, fragmentace území a trhu a omezení pohybu osob, zboží a kapitálu či limitovaná kontrola PNS nad hospodářskou politikou. To vše vytváří prostředí, ve kterém panuje nízká investiční důvěra. Na druhou stranu ve spolupráci se zahraničními donory probíhají snahy o zlepšení alespoň některých z těchto problémů, zejména co se týče nastavení nového právního rámce. Palestina disponuje také aktivním soukromým sektorem a relativně vzdělanou pracovní silou, což by mohlo do budoucna pomoci navýšení zahraničních investic.

SÚ Ramalláh nemá informace o přímých zahraničních investicích z ČR. Možnosti se potenciálně nabízejí např. v energetice (zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie), v IT, z tradičnějších oborů např. v potravinářství nebo cestovním ruchu. Příležitost mohou poskytnout také průmyslové zóny, které postupně vznikají na různých místech zejména na Západním břehu Jordánu.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

„Okupovaná palestinská území“ (oPt) jsou účastníkem Euro-středomořského partnerství a od roku 2004 Evropské sousedské politiky (ENP). Rámec obchodních vztahů mezi EU a Palestinskými autonomními územími (PAÚ) je Prozatímní asociační dohoda (Interim Association Agreement on Trade and Cooperation) z roku 1997. Tato dohoda poskytuje bezcelní přístup (v rámci stanovených kvót) pro palestinské průmyslové produkty na jednotný trh EU a stejné podmínky pro přístup produktů původem z EU na palestinský trh. V roce 2012 byla uzavřena dohoda, která dále liberalizuje obchod se zemědělskými produkty a rybami. Palestinská národní správa (PNS) usiluje o zahájení vyjednávání standardní asociační dohody s EU, která by nahradila dohodu prozatímní.

Smlouvy s ČR

ČR nemá s Palestinou uzavřeny žádné bilaterální smlouvy.

3.4 Rozvojová spolupráce

Palestina je čistým příjemcem rozvojové a humanitární asistence. Ta směřuje jak na Západní břeh, tak zejm. do Gazy, kde je na pomoci v důsledku konfliktu závislých drtivá většina obyvatel. V Palestině působí řada agencí OSN (především UNRWA, dále WFP, UNDP, WHO, UNOPS a další), mezinárodní organizace (MMF, Světová banka, ICRC) a mezinárodní nevládní organizace.

Největším donorem je EU a její členské státy. EU poskytuje finance prostřednictvím nástroje NDICI (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument). Na roky 2025 až 2027 se počítá s částkou ve výši 1,6 mld. EUR, asistenční balíček bude přitom stát na třech pilířích: I. Přímé finanční podpoře PNS propojené s plněním reformních cílů (620 mil. EUR); II. Prostředků na projekty ve výši 576 mil. EUR (z toho 82 mil. EUR bude alokováno pro UNRWA); a III. podpoře soukromému sektoru ve výši 400 mil. EUR, kterou ve formě půjček a grantů poskytne Evropská investiční banka.

Palestina byla až do roku 2019 jednou z prioritních zemí české rozvojové asistence, během let byly realizovány projekty v celkové výši 360 mil. Kč. ČR se dlouhodobě zaměřovala na energetiku; mezi roky 1996 a 2008 bylo elektrifikováno na 30 vesnic v guvernorátu Túbás na severu Západního břehu, v samotném městě Túbás bylo v roce 2010 dostavěno středisko na opravu transformátorů, doposud jediné v zemi. V současnosti ČR v Palestině realizuje tzv. malé lokální projekty a umožňuje implementaci projektů v rámci programu rozvojového partnerství pro soukromý sektor (Program B2B) České rozvojové agentury. Palestina je nadto jednou z cílových zemí Rekonstrukčního programu ČR v regionu Blízkého východu, který je aktuálně platný na období 2025-2027. V jeho rámci je poskytována jak humanitární pomoc, tak i rozvojová asistence prostřednictvím tzv. vázaných peněžních darů.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Zemědělství a potravinářství

Palestinská zemědělská produkce zdaleka nepokrývá lokální spotřebu a trh s potravinami je tak dlouhodobě z velké části závislý na dovozu. Na celkovém objemu dovozů se zemědělské a potravinářské výrobky podílejí více než 30 %. Dováží se prakticky všechny druhy potravin, existuje rovněž solidní prostor pro dovoz krmných směsí a živých zvířat. V souvislosti se snahami o rozvoj lokálních výrobních kapacit se příležitosti nabízejí rovněž v technologiích a vybavení v oblasti zemědělství a zpracování potravin.

► Voda a životní prostředí

Země se dlouhodobě potýká s nedostatkem vody, který je způsoben nejen malým počtem zdrojů, ale také jejich neefektivním využitím. Úřady usilují o obnovu vodovodních a kanalizačních soustav s cílem zabránit ztrátám. Prioritou zůstává výstavba čistíren odpadních vod: na Západním břehu se doposud zpracovává méně než 25 % odpadních vod. Sektor zpracování a recyklace pevných odpadů není příliš rozvinutý, téměř veškerý odpad končí na skládkách. V poslední době se ale s ohledem na environmentální rizika objevují snahy o změnu této situace. Samostatnou kapitolou je Gaza, kde probíhající konflikt způsobil značné škody na infrastruktuře i na životním prostředí jako takovém.

► Energetika

Poptávka po elektrické energii setrvale roste a zároveň je zde patrná snaha o zvýšení soběstačnosti a diverzifikaci dovozu. Přes 90 % elektřiny spotřebované na Západním Břehu se dováží z Izraele a Jordánska. V Gaze od začátku konfliktu elektřina funguje jen ve výjimečných případech a je závislá na dodávkách paliva do generátorů, i před ním ale nedostatečné pokrytí vedlo k tomu, že elektřina fungovala pouze část dne. Velký potenciál mají obnovitelné zdroje energie, především solární elektrárny. V plánu je rovněž obnova infrastruktury pro přenos elektřiny a navýšení její kapacity.

► Průmyslové technologie, průmysl 4.0

Jednou z priorit Palestinské národní správy je navýšení domácí výroby, což pomůže snížit chronický, výrazný obchodní deficit. Průmyslová výroba se dlouhodobě podílí na HDP z cca 12 %.. Vzhledem k rozvoji industriálních zón na Západním břehu Jordánu roste poptávka po strojním zařízení a technologiích využitelných v dalších průmyslových oborech. Kromě hlavního odvětví výroby, kterým je těžba a zpracování kamene, se jedná především o spotřební průmysl.

► Automobilový sektor

Osobní automobily představují dlouhodobě největší položku českého exportu do Palestiny, na jeho celkovém objemu se podílejí z více než 95 %. Vzhledem k neexistenci lokální výroby a nedostatečnosti hromadné dopravy budou automobily i nadále hlavním dopravním prostředkem. Uplatnit se mohou také užitková a speciální vozidla. Zájem je jak o nové, tak ve větší míře i o použité vozy.

► Zdravotnictví a farmacie

Ročně se do Palestiny doveze zdravotnické vybavení a zdravotnický materiál v hodnotě zhruba 100 mil. USD. Při nákupu zdravotnického vybavení hraje významnou roli financování ze strany donorů, zároveň je ale zájem o kvalitní výrobky. Významnou položku dovozu – asi 290 mil. USD - představují farmaceutické výrobky. V zemi nicméně paralelně existuje významný farmaceutický průmysl, který má zájem o dovoz surovin a vybavení.

► Stavebnictví

Stavebnictví je jedním z nejvýznamnějších a nejdynamičtějších ekonomických odvětví. Na Západním břehu v tomto sektoru pracuje 15 % všech zaměstnanců. Po krátkodobém pandemickém propadu v roce 2020 brzy překonalo původní úroveň, k dalšímu propadu došlo v souvislosti s válkou v Gaze koncem roku 2023. Navzdory tomu lze vzhledem k populačnímu růstu předpokládat, že zájem o rezidenční i komerční výstavbu jen tak neopadne. Sektor je silně závislý na dovozu stavebních materiálů, zájem je o vybavení i technologie. Samostatnou otázkou bude poválečná obnova Gazy, kde válka způsobila bezprecedentní škody na budovách i infrastruktuře.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Palestina je součástí východního Středomoří, které se z kulturního hlediska dá zařadit na pomezí jižní Evropy a Blízkého východu. Prostředí a obchodní zvyklosti mají podobná specifika jako v dalších státech regionu, a částečně se odvíjí od náboženského vyznání – v případě partnerů muslimského vyznání je třeba počítat s výraznějšími odlišnostmi. Palestinci jsou spíše konzervativní, preferují osobní setkání a dlouhodobou spolupráci. Většina obchodníků je zvyklá na mezinárodní prostředí, mnozí nějakou dobu žili či studovali v různých evropských zemích, zejména větší firmy běžně spolupracují se zahraničními partnery, případně mají zkušenosti s méně formálními obchodními zvyklostmi uplatňovanými v Izraeli. Vzhledem ke komplikovanému právnímu prostředí je základem úspěchu nalezení zkušeného místního partnera nebo zástupce.

4.2 Oslovení

Ideální pro oslovení potenciálních obchodních partnerů je osobní setkání, např. v rámci podnikatelského semináře či jiné tematicky zaměřené akce. První kontakt na dálku e-mailem či telefonicky je možný, v tomto případě je ale nanejvýš žádoucí disponovat osobním doporučením prostřednictvím již etablovaných firem či prostředníků, bez něho se šance na úspěch snižuje. Je rovněž možné navázat přímý kontakt s místními obchodními komorami nebo podnikatelskými asociacemi, které mohou být při hledání vhodných partnerů nápomocné. Obchodních komor v Palestině funguje celkem 18 (z toho 13 na Západním břehu a 5 v Pásmu Gazy) a jejich působnost zčásti kopíruje hranice guvernoratů. Sdružují se do Federation of Palestinian Chambers of Commerce, Industry and Agriculture, jinak ale fungují zcela samostatně. V souvislosti s pandemií COVID-19 se v Palestině, podobně jako v jiných zemích, značně rozšířilo využití videokonferencí, které jsou využívány i pro pořádání schůzek či podnikatelských seminářů online; bez následné možnosti osobní schůzky jsou ale výsledky limitované.

4.3 Obchodní schůzka

Schůzku lze sjednat napřímo po e-mailu nebo telefonicky, většinou i na poslední chvíli nebo jen s minimálním předstihem. Úvodní setkání pravděpodobně proběhne v kanceláři partnera, výjimkou ale není ani pozvání např. na oběd. V pozdějších fázích pak není zcela výjimečné ani pozvání domů na večeři (případně během ramadánu pozvánka na iftár – večerní jídlo po přerušení půstu). Palestinci rádi přijímají i poskytují drobné dárky, je však třeba věnovat pozornost tomu, zda je dárek akceptovatelný (zejména co se týče alkoholických nápojů nebo některých potravin u muslimů). Ze strany palestinských partnerů se často jedná o řemeslné výrobky. Výměna vizitek na začátku schůzky je samozřejmostí. Je vhodné se vyhnout sjednání schůzky na víkend (tj. u muslimů v pátek, u křesťanů v neděli) a o svátcích (které se rovněž liší podle vyznání). Kromě oficiálních a náboženských svátků je v Palestině několik významných dnů, které nejsou oficiálními svátky, ale je lepší se jim vyhnout z důvodů zvýšeného rizika bezpečnostních komplikací (například den výročí vzniku Izraele, v palestinském pojetí "Den katastrofy", který připadá na 15. 5.). Jednání může být komplikovanější také během ramadánu – pokud se mu nelze vyhnout, je vhodné neplánovat ho na brzy ráno nebo naopak na pozdější odpoledne. Palestiniští partneři zpravidla (ale nikoli vždy) respektují domluvený čas, schůzka se ale může protáhnout. Konzumace alkoholu při obchodních jednáních nebývá běžná, u muslimů pak vyloučená. Při jednání v kanceláři je obvyklá nabídka vody a kávy, případně drobného občerstvení. U obchodních jednání bývá zcela běžné kouřit, a to i u pracovních obědů. Během ramadánového půstu musí obchodní partner počítat s tím, že mu nebude nabídnuta ani voda.

Palestinci bývají při jednání srdeční, přátelští a pohostinní. Nadšení nebo sliby projevované během osobního setkání však ještě nemusí znamenat reálné výsledky a o podstatných věcech je lepší se ujistit raději vícekrát nebo je po konci schůzky potvrdit ještě písemně. Váhavý souhlas nebo všudypřítomné „inšalla“ (dá-li Bůh) znamená spíše zdvořilé odmítnutí. Při jednání o ceně je dobré nechat si dostatečný prostor pro ústupky. Stejně tak je třeba počítat se zpožděním termínů, ke kterému dochází s železnou pravidelností při realizaci jakýchkoli projektů.

Palestinci chodí často i na obchodní jednání v méně formálním oblečení (kalhoty a sako jiné barvy, košile, často bez kravaty, dámy často nosí kalhotový kostým). Pro cizince je ovšem vhodné zvolit na jednání o něco formálnější oděv (oblek, kravata není nutná, pro dámy se hodí mít zakrytá ramena a kalhoty nebo sukni ke kolenům). Při návštěvách nábožensky nebo jinak vyhraněných oblastí a komunit je třeba dodržovat místně platné kodexy oblékání, chování atd. Nedoporučují se např. krátké sukny a kalhoty či nezakrytá ramena, na mnoha místech (Gaza, Hebron, Nábilus) jsou pro ženy vhodnější delší rukávy a horní část oblečení bez velkého výstřihu. Složení týmu obecně není limitováno. Co se týče postavení žen, v Palestině vykonávají i vysoké manažerské funkce, a ačkoli se situace může v individuálních případech lišit, Palestinci si na respektu k ženám spíše zakládají.

4.4 Komunikace

Oficiálním jazykem je arabština, ve které probíhá oficiální písemná komunikace a fungují v ní média. Palestinci v běžné komunikaci mluví lokálním arabským dialektem. Angličtina je ale rozšířená a běžně používaná, a jednání obvykle až na výjimky probíhají v angličtině a bez nutnosti mít s sebou tlumočníka z arabštiny. Narazit lze i na znalost mnoha dalších jazyků – poměrně rozšířená je znalost hebrejštiny, dále např. francouzština, španělština apod. Je nicméně třeba počítat s tím, že mnoho právních a smluvních dokumentů je pouze v arabštině (zejména oficiálních dokumentů při komunikaci s orgány PNS, např. zadání tendrů, pokud nepočítá s účastí zahraničních firem, smlouvy, rovněž zákony bývají v případě novelizací přeloženy se značným zpožděním, apod.), a pro případné právní úkony může být tlumočník a překladatel třeba.

Komunikace bývá přátelská a neformální, po úvodním seznámení se je běžné oslovení křestním jménem. Ideální je vždy osobní setkání, komunikovat lze ale všemi způsoby – po e-mailu, telefonicky, velmi časté je – po úvodním seznámení se za použití oficiálnější formy komunikace – použití WhatsAppu, v poslední době se díky pandemii COVID-19 značně rozšířily videokonference.

Všeobecně rozšířená komunikační tabu se nevyskytují, některá témata mohou ale být citlivá a je vhodné k nim přistupovat s maximální obezřetností; patří mezi ně zejména vztah k náboženství a náboženské příkazy a zákazy, palestinská politika, Izrael a jeho politika vůči Palestině. Palestínští importéři mají zpravidla dobré vztahy se svými pracovními kontakty na izraelské straně, ale zároveň i mnoho zkušeností s různými překážkami, jejichž příčinou je nedořešený izraelsko-palestinský konflikt. Je proto vhodné udělat si předem alespoň základní představu o situaci.

4.5 Doporučení

Při cestě do teritoria je třeba počítat s tím, že se může velmi rychle zkomplikovat bezpečnostní situace, což se může projevit zhoršenou průjezdností některých oblastí a přes vnitřní přechody (tzv. check-pointy) mezi Izraelem a Palestinou, kde následně hrozí značné zdržení nebo které mohou být dočasně zcela uzavřeny. Od začátku konfliktu v říjnu 2023 jsou na Západním břehu realitou zhoršené bezpečnostní podmínky a ztížený přístup do mnoha oblastí, kde vznikly nové bariéry oddělující palestinské osídlení od izraelských osad. Relativně bezproblémové zůstávají pouze Ramalláh a Betlém a okolí. S větší frekvencí dochází také k násilným střetům mezi Palestinci a izraelskou armádou či židovskými osadníky v místech, kde se dotýká arabské a židovské osídlení (zvláště komplikovaná je v tomto ohledu situace v Hebronu, kde se židovská osada nachází v těsném sousedství centra arabského města, v Džénínu a dalších městech na severu pak probíhají časté operace izraelské armády), ke komplikacím může docházet ale také na silnicích, které používají obě strany. Čas od času dochází k demonstracím v palestinských městech, především v sídelním Ramalláhu. Obecně se proto doporučuje sledovat zpravodajství a je lepší vyhýbat se citlivým datům – především muslimským svátkům a dalším dnům významným z hlediska palestinsko-izraelských vztahů – např. „Den katastrofy“ (15. 5.), jímž si Palestinci připomínají vznik Izraele, Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem (29. 11.) nebo nově výročí teroristického útoku Hamásu proti Izraeli (7. 10.).

Co se plánování obchodního jednání týče, je vhodné si předem zjistit, jakého je partner vyznání, neboť od této informace se odvíjí mnoho dalších specifik (ať už se jedná o dobu volna – víkendu i svátků, předpokládaný vztah k alkoholu atd.). Podobně jako v ostatních arabských (a nejen arabských) zemích je třeba respektovat místní zvyklosti a pravidla související s kulturou a náboženstvím.

4.6 Státní svátky

Pracovní týden je oficiálně neděle až čtvrtek, víkend spadá na pátek a sobotu. V křesťanských institucích je volným dnem neděle (nebo pátek a neděle). Během měsíce trvajícího ramadánového půstu je třeba počítat se zkrácenou pracovní dobou, v nestátním sektoru někdy s „odpolední siestou“ a obecně s menším nasazením postících se. Prodejní doba je většinou od ranních nebo dopoledních hodin do pozdního večera.

PNS uznává svátky státní, které mají pevný termín, a svátky náboženské – islámské a křesťanské (dvojí, západní i ortodoxní). Zejména islámské svátky vycházejí z lunárního kalendáře a jsou tudíž pohyblivé, u některých navíc termín stanovují náboženské autority těsně před jejich začátkem. Ne všechny tyto svátky automaticky znamenají všeobecně rozšířený den pracovního volna.

Svátky oficiálně uznávané PNS: Nový rok (1. 1.), Mezinárodní den žen (8. 3.), Svátek práce (1. 5.), Den nezávislosti (15. 11.)

Islámské svátky: noční cesta Proroka Muhammada do nebe (lajlat al-mi'rádž), postní měsíc ramadán, svátek přerušení půstu (íd al-fitr, po 3 dny od skončení ramadánu), svátek oběti (íd al-adhá nebo také Velký svátek, vícedenní svátek odpovídající termínu pouti do Mekky), islámský nový rok, narození proroka Muhammada.

Křesťanské svátky: Nový rok, Vánoce, Velikonoce (pokaždé v západní i ortodoxní variantě).

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Před vstupem na trh je třeba vzít v úvahu fakt, že Palestina není jednolitě území. Západní břeh a Pásmo Gazy byly v předchozích letech dvěma téměř zcela oddělenými trhy (zatím není jasné, jak bude situace vypadat po skončení konfliktu). Samotné území Západního břehu je rozdrobené, neboť území pod kontrolou PNS je přerušováno územími pod různým stupněm izraelské správy, a např. doprava mezi jednotlivými gubernoráty může být značně komplikovaná. Rovněž palestinské obchodní komory, které jsou významným kontaktním bodem pro zahraniční firmy, jsou organizovány regionálně, zpravidla po jednotlivých gubernorátech, a fungují víceméně samostatně. Nejběžnějším prodejním kanálem jsou místní zástupci, kteří zajišťují distribuci v místě. S ohledem na komplikovanou situaci, kdy je třeba při dovozu na PAÚ jednat nejen s palestinskými, ale i s izraelskými úřady, preferují zahraniční dodavatelé často takové dodací podmínky, kdy je zboží doručeno na vnější hranice (obvykle izraelský přístav nebo mezinárodní letiště) a odpovědnost za proclení a vstup zboží na PAÚ nese palestinský odběratel.

Dovozní režim na PAÚ je upraven tzv. Pařížským protokolem (Protocol on Economic Relations) z roku 1994, který je součástí dohod z Oslo, a který vytváří kvazi celní unii mezi Izraelem a PAÚ. Izrael kontroluje jak vnější hraniční přechody, tak vnitřní přechody mezi Izraelem a PAÚ, rozhoduje o vstupu a výstupu zboží a osob na/z PAÚ a administruje výběr cel a poplatků, které následně převede na účty PNS. Registrace a povolení, které jsou třeba pro dovoz zboží na PAÚ, zřízení pobočky nebo podniku atd., žadatel vyřizuje s palestinskými úřady, které ale žádost vždy postupují ke schválení izraelské civilní správě okupovaných území (tzv. COGAT - Coordinator of Government Activities in the Territories).

Izrael omezuje dovoz některých kategorií zboží na PAÚ. Zakázány jsou některé chemické látky (hořlaviny, látky využitelné k výrobě výbušnin), některé druhy nožů, laserová zařízení, zbraně pro soukromé využití, zboží dvojího užití (přičemž izraelská definice dvojího užití je o dost širší, než je obvyklé), a obecně jakékoli produkty, které Izrael pokládá za bezpečnostní riziko. Vyloučeny jsou rovněž dovozy ze zemí zakazujících dovoz z Izraele. V případě poptávky po dovozu potenciálně citlivého zboží (např. telekomunikační nebo radiokomunikační zařízení) je doporučeno předem konzultovat příslušné orgány PNS, které si vyžádají stanovisko COGAT.

K proclení dochází na jednom z následujících vstupů na celní území Izraele/Palestiny: přístavy Ashdod a Haifa, pozemní přechody Nitzana (s Egyptem) a Allenby/King Hussein Bridge (s Jordánskem), a letiště Ben Gurion International. Na PAÚ se proclené zboží dostává před následující interní přechody: Jalameh Crossing, Sha'ar Ephraim, Beitunia a Tarqumia (Západní břeh) a Kerem Shalom (Gaza), přičemž pro každý platí mírně odlišné procedury v závislosti na kategorii zboží i způsobu přepravy.

Dokumenty pro dovoz:

- 1 certificate of origin
- 1 packing list
- 1 commercial invoice
- 1 customs clearance
- 1 bill of lading/air way bill/truck way bill

Dovážet na PAÚ je oprávněna právnická nebo fyzická osoba na základě registrace (Foreign Trade Dealing Registration). Registraci vystavuje palestinské Ministerstvo národního hospodářství, které žádost postupuje ke schválení COGAT. Proces trvá 1 až 2 týdny.

Importní licence jsou vyžadovány pouze v případě importů zboží s preferenčním režimem (zejm. od cel osvobozené dovozy z EU, USA nebo Turecka) v rámci stanovených kvót, dovozy motorových vozidel a dalších specifických kategorií zboží. Specifické požadavky se vztahují na dovozy potravin a léků, zemědělských produktů, motorových vozidel, chemických materiálů a zboží, na které jsou uplatňována množstevní omezení. Až na výjimky uplatňují Palestina a Izrael jednotný celní tarif. Na řadu produktů jsou aplikována vysoká cla s cílem ochrany místního (tj. izraelského) trhu. Dovozy zboží z Izraele na PAÚ jsou pokládány za vnitřní transfer v rámci jednoho celního území a nepodléhají proclení. Obecně musí importéři splnit administrativní náležitosti (unified invoice, delivery note) a pouze na některé kategorie zboží jsou uplatňovány specifické požadavky (potravin, léky, zemědělské produkty). Administrativně snadný a nenákladný režim importu z Izraele způsobuje, že většina produktů ze třetích zemí je na PAÚ reexportována právě tímto způsobem. Palestinský vývoz není orgány PNS nijak omezen a jeho podpora je jednou z priorit vlády. Osvědčení původu vydávají místně příslušné obchodní komory na základě rozhodnutí Ministerstva národního hospodářství. Mimo PAÚ licence vydává COGAT.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zahraniční firmy na místním trhu nejčastěji působí prostřednictvím místního partnera či zprostředkovatele. Kromě toho zde mohou působit i přímo – buď založit místní firmu, nebo si v Palestině registrovat pobočku nebo zastoupení. Obecně se doporučuje příslušné kroky realizovat ve spolupráci se zkušeným místním právníkem a účetním poradcem.

Od dubna 2022 platí nový zákon o firmách (č. 42/2021), který nahradil dosavadní zákony z období jordánské správy na Západním břehu („Companies Law“ č. 12 z roku 1964) a britské správy v Gaze („Shareholding Companies Law“ č. 18/1929 a „Ordinary Companies Law“ č. 19/1930). Implementace v Gaze je vzhledem k politickému rozdělení otázkou. Zákon zavádí nové typy firem (především dosud neexistující společnost s ručením omezeným), umožňuje podnikání jednotlivců a podnikání z domova, zavádí elektronickou registraci firem a další změny.

Přímo může zahraniční firma v Palestině působit pouze v případě, že je zde registrovaná. Je možné založit místní firmu (tzv. běžná společnost, společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost), účast lokálních subjektů není vyžadována. Joint venture je třeba rovněž registrovat jako jeden z typů místní obchodní společnosti. Dále lze zřídit pobočku nebo zastoupení zahraniční firmy, které nemají vlastní právní subjektivitu a ručí za ně přímo zahraniční firma. Zastoupení smí sloužit např. k marketingovým účelům, ale nemá právo provádět obchodní transakce.

Registrace firem je v gesci Ministerstva národního hospodářství (MNE), které postupuje žádosti zahraničních investorů ke schválení COGAT. Akciové společnosti registrované v Palestině mohou být obchodovány na místní burze. Cizinec musí nejprve získat od MNE pracovní povolení, zaregistrování obchodní společnosti je až dalším krokem. Pro činnost v Pásmu Gazy i na Západním břehu stačí registrace jen v jedné z těchto oblastí (pro působení v Gaze ale musí být aspoň jeden z podílníků rezidentem Gazy).

Základní informace v angličtině ohledně dokumentů nezbytných k registraci společností včetně výše poplatků lze nalézt na webu [Palestinian Investment Promotion Agency](https://www.businessinfo.cz/palestina).

5.3 Marketing a komunikace

Požadavky na propagaci a marketing nejsou příliš vysoké, postupně se nicméně přibližují západním standardům. Místní firmy propagaci nejčastěji provádí poměrně jednoduchým způsobem, především přímo na prodejních místech. K dispozici je ale i propagace prostřednictvím billboardů, promotérů, internetu a propagačního zboží. Rozvíjí se rovněž propagace na sociálních sítích a další moderní technologie. Na trhu se pohybuje několik desítek místních reklamních agentur, až na výjimky ale uvádějí nabídku pouze v arabštině.

V Palestině působí několik televizních a rozhlasových stanic, které vysílají na celém území, od roku 2000 pak vzniklo mnoho místních soukromých televizí a rozhlasových stanic, jež vysílají 24 hod. denně a zaměřují se především na regionální zpravodajství. Marketing výrobků a služeb prostřednictvím těchto médií je zcela běžný, není finančně náročný, a hodí se zejména pro propagaci lokálně působících firem. Pro český subjekt je nejlepší využít znalostí místního partnera. Jak běžně sledované vysílání, tak i nejčtenější psaná média (tištěná i online) jsou až na výjimky v arabštině, stejně tak i případná reklama by měla být v arabštině (bývá poměrně běžné, že arabská reklama obsahuje hesla nebo např. název výrobku i v angličtině, arabština je ale základ). Reklama by rovněž měla respektovat náboženská (především islámská) tabu (např. vyvarovat se příliš odhalených těl).

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Palestina není členem WTO ani není signatářem žádných mezinárodních instrumentů v oblasti ochrany duševního vlastnictví. V minulosti byly zaznamenány případy porušení autorských práv a nerespektování ochrany duševního vlastnictví. Obrana je v podobných případech složitá mj. i proto, že zastaralá legislativa v této oblasti zaostává za mezinárodními standardy. Je tedy na místě opatrnost, základem je volba dobrého místního zástupce nebo partnera, případně právního zástupce obeznámeného s palestinskou legislativou.

Na Západním břehu se problematika ochrany duševního vlastnictví řídí jordánskými zákony o ochranných známkách (č. 33 z r. 1952) a patentech (č. 22 z r. 1953), v Gaze jsou doposud uplatňovány britské mandátní zákony o vynálezech (č. 64 z r. 1925) a ochranných známkách (č. 38 z r. 1938). Na Západním břehu i v Gaze je v platnosti rovněž zákon o copyrightu z období Britského mandátu (č. 15 z r. 1924). Obchodní známky a patenty je třeba si lokálně zaregistrovat již před jejich uvedením na palestinský trh. Tuto registraci provádí Generální správa duševního vlastnictví na Ministerstvu národní ekonomiky. Délka ochrany patentů je čtyři roky, lze ji až třikrát prodloužit, pokaždé znovu o čtyři roky.

Pod tlakem mezinárodního společenství se již delší dobu připravuje nová legislativa, která by zastaralé zákony nahradila. V přípravě je celkem devět nových zákonů, které by kromě patentů a ochranných známek měly pokrývat i obchodní názvy, průmyslový design, zeměpisná označení, ale i např. ochranu návrhů rozložení integrovaných obvodů, spolu se zákonem o prosazování práv průmyslového vlastnictví. Jejich schválení se ale v blízké době nedá očekávat.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné tendry vyhlašované úřady PNS se řídí zákonem č. 8 z roku 2014 o veřejných zakázkách a podrobnými předpisy pro zadávání veřejných zakázek vydanými vládním rozhodnutím č. 5 z roku 2014. Zákon zřizuje High Council for Public Procurement Policies, která je hlavní autoritou pro veřejné zakázky a provozuje jednotný informační portál. Právo vyhlašovat tendry mají zejména Ministerstvo financí (General Supply Department) a Ministerstvo veřejných prací a bytové výstavby (Central Tendering Department), menší tendry jsou oprávněny vyhlašovat přímo i další orgány státní správy. Ty mohou stanovit podmínky pro konkrétní tendr, včetně případných omezení a podmínek, za nichž se zájemci mohou tendru zúčastnit. Tendry jsou až na výjimky povinně publikovány na jednotném informačním portálu, zpravidla v arabštině, kromě toho Ministerstvo veřejných prací a výstavby eviduje seznamy společností podle sektorů, kterým vyhlášení tendru rozesílá přímo. Součástí publikované informace je obecný popis tendru (kdo ho vyhlašuje, do kdy je třeba podat přihlášky, kdo se může do tendru přihlásit), a informace, za jakých podmínek je možné si od zadavatele vyžádat kompletní zadání tendru. Přihláška do tendru obvykle vyžaduje zaplacení nevratného poplatku odvozeného od předpokládané celkové ceny. V případě stavebních kontraktů bývá vyžadováno členství v Palestinské unii kontraktorů. Za určitých podmínek (tj. v případě, že je zakázka velmi komplexní, nelze ji provést bez využití zdrojů, které jsou v Palestině nedostupné, nebo se nepodařilo najít místního kontraktora) může PNS vyhlásit mezinárodní tendr. V takovém případě musí být tendr publikován kromě arabštiny i v angličtině, a v angličtině lze rovněž předložit nabídku (dokumenty v jiných jazycích musí být dodány v ověřeném překladu do angličtiny).

Systém podmínek tendrů vyhlašovaných dalšími subjekty mimo PNS (tj. místními subjekty nebo mezinárodními organizacemi) je velmi nejednotný. Veřejné tendry na projekty financované nebo kofinancované zahraničními donory jsou často omezeny jen na státní příslušníky donorské země, popř. na Palestince, respektive na firmy registrované v Palestině. Větší projekty v Palestině realizují zejména EU, Světová banka a jednotlivé specializované agentury OSN, a dále rozvojové agentury jednotlivých donorských zemí. Projekty jsou implementovány buď ve spolupráci s palestinskými úřady (v tom případě tendr probíhá podle výše popsaných pravidel PNS) nebo přímo dle pravidel dané organizace.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební podmínky odpovídají mezinárodním obchodním standardům a jsou podobné jako v Izraeli. Banky na PAÚ dosahují mezinárodní úrovně a poskytují kvalitní služby. V případě zahraničních subjektů dovážejících zboží na PAÚ proběhne první platba prostřednictvím akreditivu, další část je možno platit jak v hotovosti, tak i bankovními převody. V obchodním styku je nutno počítat s delšími lhůtami pro realizaci bankovních převodů. V případě malých a středních podniků je pro zahraniční subjekt velmi obtížné zajistit si dostatek relevantních informací o bonitě partnera. Splatnost faktur je obvykle do 3 měsíců, může být vyžadována záruka v podobě šeku s odloženou splatností nebo částečného bankovního převodu. U dlouhodobých partnerů mohou být podmínky volnější. Na území PAÚ existují tři úrovně soudů – magistrátní, okresní a odvolací. Řešení obchodních sporů spadá v obecné rovině do gesce soudů okresních nebo odvolacích. Kromě soudního řešení sporů se nabízí i arbitráž, která je často preferována před projednáváním sporů u soudu. S ohledem na nejednotnost legislativy na Západním břehu (vlivy archaického osmanského a jordánského civilního práva doplněného právem mandátním a izraelským) a v pásnu Gazy (mandátní a egyptské zvykové právo doplněné právem izraelským) je nezbytností využít místního právníka. Pod tlakem donorů PNS připravuje přijetí nových harmonizovaných zákonů platných na celém území pod její jurisdikcí. V některých případech je třeba počítat i s izraelským faktorem – např. spor o uvolnění nebo zadržení nákladu v izraelském přístavu rozhoduje místně příslušný izraelský soud.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Hraniční přechody kontroluje Stát Izrael. Stejně jako do Izraele mohou občané ČR cestovat na PAÚ bez víz na max. 3 měsíce. Počínaje 1. lednem 2025 zavedl Izrael povinnost předem vyplnit registrační formulář ETA-IL, který musí vyplnit každý cestující před cestou do Izraele. Tento formulář se použije pro krátké turistické nebo obchodní cesty do 90 dnů pobytu a dále pro cesty za účelem sportovním či kulturním v délce do 30 dnů. Je třeba pas se strojově čitelnými údaji platný alespoň 6 měsíců po plánovaném opuštění Izraele. Izrael místo vstupního razítka vydává kartičky obsahující informaci o povolené době pobytu. Tou je třeba se prokázat spolu s pasem při překračování kontrolních stanovišť mezi Izraelem a Západním břehem.

V roce 2022 vydal Izrael nová pravidla: pokud obchodník nebo investor směřuje výlučně na PAÚ (nikoliv na území Izraele), má využít hraniční přechod Allenby/King Hussein Bridge, kde požádá o povolení ke vstupu. Pro ty, kdo cestují jak do Izraele, tak na PAÚ, se nic nemění.

Z letiště Ben Gurion se na Západní břeh nedá veřejnou dopravou dostat přímo, je třeba dojet do Jeruzaléma a odtud autobusem nebo taxi k příslušnému check-pointu. Alternativně bude místní partner pravděpodobně schopen zajistit vyzvednutí na letišti. Na PAÚ lze také přijet po zemi z Jordánska, hranici nelze přejet ve vypůjčeném autě. Vozidla z izraelských půjčoven mívají pojištění pouze na území C Západního břehu, nelze je proto využít pro cesty do palestinských měst a obcí. Ve východním Jeruzalémě je možné si půjčit auto pojištěné i pro PAÚ, mezinárodní řidičský průkaz není třeba. Na delší vzdálenosti lze využít taxi, pro meziměstské cesty také sdílená taxi (service taxi). V mnoha městech lze najít několik vhodných hotelů, které lze rezervovat přes internet. V podnicích zaměřených na mezinárodní klientelu lze bez potíží platit kartou, v menších místních obchodech to nemusí být pravidlem, a v některých oblastech může být problém najít bankomat, je proto lepší vybavit se hotovostí. Voda je do mnoha oblastí dodávána izraelským dodavatelem, vždy je ale lepší se nejprve ujistit o její nezávadnosti přímo na místě. Před cestou na PAÚ doporučuje SÚ Ramalláh ověřit aktuální doporučení pro cesty na webu MZV. Při cestách na PAÚ je třeba počítat s vojenskými bezpečnostními kontrolami a uzávěrami, je třeba mít cestovní doklady neustále při sobě.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání se obecně řídí zákonem práce č. 7 z roku 2000. Zaměstnat cizince, tedy i občana ČR, je možné pouze v případě získání pracovního povolení, o něž musí zaměstnavatel požádat Ministerstvo práce. O povolení ke vstupu a pobytu nicméně rozhoduje Izrael a získání povolení k dlouhodobému pobytu není jednoduchou záležitostí. Pro pracovní pobyty navíc neplatí bezvízový režim. Cestující vybavení turistickým vízem musí po třech měsících pobytu teritorium opustit, přičemž pohyb přes „hranice“ mezi Izraelem a Západním břehem se nepovažuje za opuštění země (na rozdíl od přechodu do Gazy). Důsledkem nedodržování režimu vstupu a pobytu na území Izraele, resp. PAÚ může být nevpustění do Izraele, případně může dojít ze strany izraelských orgánů k omezení pohybu pouze na Západní břeh (Judea and Samaria only) a zákazu vstupu na území Izraele.

Povinné zdravotní pojištění v Palestině neexistuje, a mnoho lidí (mj. většina zaměstnanců soukromého sektoru) ho tak nemá; je však možné se pojistit komerčně. Zákon práce stanovuje pouze zákonnou povinnost zaměstnavatele přihlásit zaměstnance ke zdravotnímu pojištění pro případ pracovního úrazu. V případě onemocnění či úrazu doporučujeme, pokud je to možné, nechat se ošetřit v izraelských nemocnicích. Na PAÚ není úroveň místní zdravotnické péče ve všech lokalitách stejná, popř. je špatně dostupná, v některých případech není dostupná vůbec. Vzhledem k tomu, že zdravotní péče v Izraeli je poměrně nákladná (jeden den pobytu v nemocnici při náhlém onemocnění stojí až 1000 USD), doporučujeme, aby se čeští občané před cestou do Izraele pojistili u některé české či mezinárodní pojišťovny.

Minimální mzda je počínaje rokem 2025 zákonem stanovena na 1880 ILS měsíčně čistého. Povinné sociální pojištění pro tuto chvíli neexistuje, jednotlivci si mohou spořit soukromě. Návrh zákona o sociálním pojištění vznikl před několika lety, byl však veřejností odmítnut (především proto, že předpokládal příliš vysoké odvody vzhledem k výdělku, a to zejména v soukromém sektoru), a nikdy nevstoupil v platnost. Zavedení nového zákona je jednou z reformních priorit současné vlády.

5.9 Veletrhy a akce

S ohledem na velikost a fragmentaci místního trhu neprobíhají na PAÚ velké mezinárodní veletrhy a obchodní výstavy se zahraniční účastí. Obchodní výstavní akce určené zejména lokálním distributorům organizují příležitostně obchodní komory, aktivní je v tomto ohledu např. Hebronská obchodní a průmyslová komora. Palestiňští obchodníci se nicméně běžně účastní významných regionálních (SAE, Egypt, Jordánsko) i zahraničních veletrhů.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Styčný úřad ČR v Ramalláhu/ Representative Office of the Czech Republic in Ramallah

Beit Asia (3rd floor), Al Irsal Street, Ramallah, Palestine

P.O. Box 4035 (Post Al-Bireh)

Tel.: +970-2-296 55 95

Email: ramallah@embassy.mzv.cz, commerce_ramallah@mzv.cz

Web: www.mzv.cz/ramallah

Teritoriální působnost: Palestinská autonomní území (PAÚ)

Schůzky jsou možné po domluvě.

Honorární konzulát ČR v Betlémě

Honorární konzul: Samir Hazbun

Al Qarawati Building, Manger Street, Palestine

Tel: +970-2-274 33 43

E-mail: bethlehem@honorary.mzv.cz

Schůzky jsou možné po domluvě.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: 100

Červený půlměsíc (záchranná služba): 101

Civilní ochrana (hasiči): 102

Pozn.: Výše uvedená čísla jsou totožná s čísly tísňových linek v Izraeli.

Dopravní policie: 177

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Orgány Palestinské národní správy (PNS):

- 1 Kancelář prezidenta: president.ps
- 1 Kancelář premiéra: palestinecabinet.gov.ps
- 1 Ministerstvo zahraničních věcí a Palestinců žijících v zahraničí: mofa.pna.ps
- 1 Ministerstvo financí: pmof.ps
- 1 Ministerstvo národního hospodářství: mne.gov.ps
- 1 Ministerstvo práce: mol.pna.ps
- 1 Palestinská monetární správa: pma.ps
- 1 Palestinian Water Authority: pwa.ps
- 1 Palestine Energy and Natural Resources Authority: penra.gov.ps
- 1 Palestinský statistický úřad: pcbs.gov.ps
- 1 Palestinian investment promotion agency: pipa.ps

Průmyslové komory, podnikatelské asociace a poradenské firmy:

- 1 Palestinian Trade Center: paltrade.org
- 1 Federation of Palestinian Chambers of Commerce, Industry and Agriculture: pal-chambers.org
- 1 Palestinian Development and Investment Company (PADICO): padico.com
- 1 Palestinian Economic Council for Development and reconstruction (PECDAR): pecdar.ps
- 1 Palestinian Business Association: pba.ps
- 1 Palestinian Federation of Industries: pfi.ps
- 1 Palestinian Businesswomen's Association: asala-pal.org

Mezinárodní organizace působící v Palestině:

- 1 ICRC (Int. Committee of the Red Cross): icrc.org
- 1 IMF (Int. Monetary Fund): imf.org
- 1 UNDP (UN Development Programme): undp.org
- 1 UNICEF (Dětský fond OSN): unicef.org
- 1 UNRWA (UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East): unrwa.org
- 1 UNSCO (UN Special Coord. in the Occupied Territories): unsco.unmissions.org
- 1 World Bank: worldbank.org
- 1 WHO (World Health Organization): who.int
- 1 Office of the Quartet: quartetoffice.org
- 1 Zastoupení EU: eeas.europa.eu

Informační zdroje:

- 1 Palestinian News Agency Wafa: english.wafa.ps
- 1 Palestine Economy Portal: palestineeconomy.ps
- 1 Palestine News Network: english.pnn.ps
- 1 MAS (Economic Policy Research Institute): mas.ps
- 1 Turistický portál: travelpalestine.ps

Hlavní média (v arabštině):

- 1 Palestine TV: pbc.ps
- 1 Al-Ayyam: al-ayyam.ps
- 1 Al-Hayyat Al-Jadeedah: alhaya.ps
- 1 Al-Quds: alquds.com
- 1 Ma'an News Agency: maannews.net